

Η Ορθόδοξη ανθρωπολογία έναντι των γονιδιακών παρεμβάσεων (Νίκη Νικολάου, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

(προηγούμενη δημοσίευση:<http://bitly.com/1Xk8VID>)

Στο θέμα των βελτιωτικών ή τροποποιητικών γονιδιακών παρεμβάσεων, ο Κόιος λέει ότι η γονιδιακή θεραπεία αυτού του τύπου καταχρηστικά ονομάζεται θεραπεία. Σκοπός τους είναι η βελτίωση των φυσικών, διανοητικών και ψυχοηθικών χαρακτηριστικών του ανθρώπου. Αυτό προϋποθέτει διαφορετική τοποθέτηση εκ μέρους της Εκκλησίας σε σχέση με τα άλλα είδη γενετικών παρεμβάσεων. Δύο είναι οι αμφισβητήσεις της: πρώτο το περιεχόμενο των όρων βελτιωτικός και τροποποιητικός και δεύτερο η χρήση του όρου θεραπεία. Μέσα από την Αγία Γραφή, παρατηρούμε ότι ουδέποτε υπήρξε βελτίωση της εξωτερικής εμφάνισης κάποιου ασθενή. Για την Εκκλησία αυτό που έχει σημασία είναι η διαφύλαξη του κατ' εικόνα και η πορεία προς το καθ' ομοίωσιν.

Κάθε εξωτερική παρέμβαση είναι απαράδεκτη για την Ορθοδοξία, καθότι αποτελεί καταπάτηση της ελευθερίας του προσώπου και της ανιδιοτελής αγάπης, αφού οι γονείς θα αποκτήσουν ένα κατά παραγγελία παιδί. Και στις περιπτώσεις που σκοπός είναι η αύξηση των διανοητικών δυνατοτήτων, παρατηρείται ότι ο άνθρωπος καθίσταται υποχείριο του καταναλωτισμού[590]. Επιπλέον, η παράταση του ορίου της βιολογικής ζωής, δείχνει την έλλειψη του υπερβατικού από τη σκέψη του δυτικού κόσμου. Αίρονται οι συνέπειες της πτώσης, δηλαδή η φθορά και ο θάνατος, και επιχειρείται προσπάθεια για επιμήκυνση της ζωής της φθοράς.

Η γονιδιακή παρέμβαση στα χαρακτηριστικά του ανθρώπου, «αποτελεί την πιο βίαιη προσπάθεια για την καταστρατήγηση της ελευθερίας του προσώπου»[591]. Ο άνθρωπος, ως πρόσωπο, είναι ελεύθερος. Έχει, όπως είδαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο, τη δυνατότητα επιλογής ανάμεσα στο αγαθό και το κακό, τη ζωή και το θάνατο[592]. Με το Μυστήριο της Μετάνοιας και της Εξομολογήσεως, επιτυγχάνεται η μεταστροφή του ανθρώπου από το κακό και τη φθορά στο αγαθό και στη ζωή.

Όσον αφορά στο θέμα της ευγονικής γονιδιακής παρέμβασης, ο Κόιος αναφέρει ως παράδειγμα την προσπάθεια της ναζιστικής Γερμανίας να προβάλει τη φυλετική καθαρότητα, η οποία οδήγησε σε ένα από τα χειρότερα εγκλήματα που έγιναν στην παγκόσμια ιστορία. Αν πάρουμε αυτό το παράδειγμα από την σκοπιά της Ορθοδοξίας, παρατηρούμε ότι ο άνθρωπος έβρισκε το κακό στο πρόσωπο του συνανθρώπου του. Αλλοιώνοντας τα ψυχικά και ηθικά χαρακτηριστικά, αλλοιώνεται ο ίδιος ο άνθρωπος και συγκεκριμένα η ελευθερία του και η αυτεξουσιότητά του. Η ευγονική γονιδιακή παρέμβαση δεν αφορά στο άτομο, αλλά στο είδος. Είναι σαν να μεταμορφώνει τον άνθρωπο σε άλλο είδος, να τον μεταλλάσσει. Η Εκκλησία, πρέπει να αντιτάσσει την οντολογική ανακαίνιση του ανθρώπου, η οποία έγινε με την ενανθρώπιση, τη σταύρωση και την ανάσταση του Υιού και Λόγου του Θεού. Η Εκκλησία δεν θέλει να βελτιώσει το ανθρώπινο γένος, αλλά να το κάνει γένος του Θεού[593].

Πηγή: blogs.plos.org

Το τελευταίο και κυριότερο θέμα το οποίο θα μας απασχολήσει, είναι η κλωνοποίηση. Τα αρνητικά ζητήματα τα οποία προκύπτουν από το θέμα της κλωνοποίησης, είναι η δημιουργία γενετικά και εξωτερικά πανομοιότυπων ανθρώπων[594]. Αυτό το θέμα βρίσκει αντίθετη τη διδασκαλία της Ορθοδοξίας για το ανθρώπινο πρόσωπο και με τη μοναδικότητα του ανθρώπου η οποία πηγάζει από την πνοή ζωής που εναποθέτει ο Θεός σε αυτόν. Ο κίνδυνος της κλωνοποίησης, αρχίζει από τα ιδιοτελή κίνητρα. Αναρωτιέται κανείς ποιους σκοπούς εξυπηρετεί: την επαναφορά ενός απολεσθέντος αγαπημένου προσώπου ή την αναπαραγωγή ενός ενήλικα που θέλει να αποφύγει τις συνέπειες της φυσικής φθοράς και του θανάτου;

Είναι προφανές ότι μια κλωνοποίηση ενός χαμένου παιδιού δεν μπορεί να αποκαταστήσει τον πόνο της απώλειας. Η τοποθέτηση της Εκκλησίας σε αυτό το σοβαρό ζήτημα, είναι απόλυτα αρνητική. Ο Δημιουργός Θεός δημιούργησε μόνο ένα μοναδικό πρόσωπο και αυτό το πρόσωπο δεν μπορεί να αντικατασταθεί. Ακόμη και η λεγόμενη θεραπευτική κλωνοποίηση, επιφέρει άλλα ηθικά προβλήματα. Εδώ τίθεται το επίμαχο θέμα της καταστροφής των εμβρύων, το οποίο όπως

προαναφέραμε η Εκκλησία καταδικάζει. Σε περίπτωση που δεν συνέβαινε καταστροφή εμβρύων και το έμβρυο δεν καθίστατο αντικείμενο πειραματισμού, πιθανόν η Εκκλησία να έβλεπε το όλο θέμα με άλλο μάτι. Θα μπορούσε, επίσης, να δει διαφορετικά τη λήψη σωματικού κυττάρου ενός ενήλικα και την επαναφορά του στην κατάσταση του αδιαφοροποίητου κυττάρου[595].

Ολοκληρώνοντας, παρατηρούμε ότι η Ορθοδοξία δεν προσφέρει λύσεις στα βιοηθικά προβλήματα, αλλά προσφέρει την ανθρωπολογία ως βάση για την ηθική θεώρησή τους[596]. Αυτό που πρέπει να κάνει η Ορθόδοξη βιοηθική, είναι να προβάλλει την ευθύνη της κοινωνίας απέναντι στα γενετικά ασθενή άτομα και τις οικογένειές τους, αλλά και τις ευθύνες της κοινωνίας και της πολιτείας απέναντί στους γενετικά ασθενείς συνανθρώπους. Επιπλέον, με το διάλογο ή κάποιο κοινωνικό έργο, θα μπορούσε αντιμετωπιστεί πιο αποτελεσματικά το πρόβλημα.

[Συνεχίζεται]

[590] Στο ίδιο, σ. 321

[591] Στο ίδιο, σ. 323

[592] Στο ίδιο, σ. 323

[593] Στο ίδιο, σ. 328

[594] Στο ίδιο, σ. 329

[595] Στο ίδιο, σ. 333

[596] Στο ίδιο, σ. 282